

Ob prazniku, ki označuje, ob zaključku aprilskih dni, obletnico ustanovitve osvobodilne fronte slovenskega naroda, nam misli in želje že več kot štiri desetletja hite k najodločilnejšim in za naš majhen slovenski narod, kar usodnim zgodovinskim trenutkom. Naša domovina je v pičlega pol stoletja sodobne zgodovine z močmi in voljo lastnega naroda v družbi vseh jugoslovanskih narodov dosegla tisto, kar ni v tisočletjih poprej in tisto česar si ni še izbral marsikateri narod na svetu.

Kar prepogosto pozabljamo na to, da se nam v naši polpretekli zgodovini ni potrebno prav ničesar sramovati – večina narodov v Evropi, Aziji, Afriki in drugod po svetu, še vedno gleda z zavidevanjem in spoštovanjem na modrost, voljo in borbenost naših ljudi pri prelomnem zgodovinskem odločanju, osvobodilnem boju in pri izgradnji samoupravne socialistične družbe. Premnogokrat in tudi vedno bolj nam tako uhajajo iz zavesti dogodki in usodni trenutki naše slavne revolucije in borbe pa tudi zanesenjaška vnema pri obnovi porušene domovine.

Strniti moramo vrste in kreniti v brezkompromisni boj

Izjemne dosežke v družbenem razvoju po nacionalni osvoboditvi, velike, a težke zmage naših borcev v narodnoosvobodilni vojni in žrtve prvih vrst naših predvojnih revolucionarjev in komunistov, so potrdilo, da nam v tem boju in osvobajanju človeka ni bilo nič podarjenega, kakor tudi, da so te brezštevne žrtve in brezmejna predanost, našega človeka izgrajevali ter dogradili vizijo naše svobode in socialističnega samoupravljanja.

Take cilje si je že ob ustanovitvi zadala osvobodilna fronta slovenskega naroda in postajajo v današnjih družbenih razmerah ponovno vse bolj živi in pomembni. Za takšne in podobne cilje se bomo morali v socialistični zvezi bojevati bolj odkrito in odločno.

Osvobodilna fronta je prvič združila v skupnem boju ves slovenski narod. Skupaj z drugimi jugoslovanskimi narodi je tako postala najbolj množična gibalna sila – enkratna, enotna in množična organizacija ter nepremostljiv val ljudske volje in moči.

Med takšne, za naše politično in družbeno delo danes ponovno žive dokumente in akcije, sodi tudi akt ustanovitve komunistične partije Slovenije. Pred pol stoletja sprejeti Čebinski manifest je zagotovo eden najodločilnejših trenutkov v slovenski zgodovini. S svojo odločno, jasno in natančno začrtano politično ostjo je usmeril slovenski narod in delavski narod na pot, ki jo je s prihodom tovariša Tita na čelo KPJ istega leta utrla tudi jugoslovanska komunistična partija – to je pot socialistične revolucije k svobodi slovenskega in jugoslovanskih narodov. Prešernovi vizionarski stih v Zdravljici, Cankarjevska uporna in globoka misel ter skrb za slovenski narod – narod proletarcev, niso vzbudili samo rojstva slovenske partije temveč tudi OF in zato ker je le-ta pomenila uresničitev stoletnih hrepenenj Slovencev o njegovi enotnosti in enotnosti vseh jugoslovanskih narodov ter vizij o enotnosti slovenskega delavskega razreda, kmetov in intelektualcev s KP na čelu. Kardelj je ob tem dejal, da je bila NOB slovenskega naroda prav zato mogočna, vsesplošna in zmagovita. S tem pa se boj OF ni končal, to ni bila njena zadnja zmaga. Njena zmaga mora postati izgradnja nove družbe, kateri bo dal pečat vsak posameznik – slovenski delovni človek.

In če nam je bilo potrebno kdaj strniti moči za ta naslednji cilj, je to potrebno danes, ko so se nekatere takratne, a večno veljavne vrednote razvodele in tudi smotri so vse bolj oddaljeni, ko se je v našo družbo naselilo malodušje in s tem mnogo nezdravega, ko naenkrat nismo več sposobni usmeriti svojih moči v pravo smer, to je v razreševanje družbeno-ekonomskih težav sedanosti. SZDL pa vendarle ima jasno začrtane cilje, naloge in tudi številne programe, ki bi jih morali uresničevati po vseh, v tej naši družbi sprejetih

(nadaljevanje na 2. strani)

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XIV – 28. april 1987

Štev.: 6-7 BREZPLAČNO

Zaupanje v moč delavskega razreda

Ko človek ob 1. maju obuja spomin na proslavljanje največjega delavskega praznika, nehote išče korenine te tradicije, ki se je pričela pred več kot sto leti z demonstracijami in borbo delavcev s policijami in žandarmerijami takratnih protiljudskih režimov ter bojem za skrajšanje delovnika in pravičnejše meзде.

Po sto letih se je marsikaj spremenilo. Tako smo v današnjem času priča velikih naporov naših delavcev. V obdobju zaostrenih družbeno-ekonomskih in političnih razmer, v katerih smo, potekajo prizadevanja za uresničevanje ciljev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Sedanje težave v procesih družbene reprodukcije kažejo, da se zaostrenje spopad sil socialističnega samoupravljanja, ki zahteva, da delavec samoupravno odloča ob pogojih, sredstvih in rezultatih svojega dela v celoti, s skupinskolastrinskimi in državnolastrinskimi težnjami ter strukturami oziroma centri moči. Ti še vedno v velikem obsegu odločajo o pogojih in rezultatih dela združenih delavcev, večkrat tudi v imenu samoupravljanja in združenega dela. Ta temeljni spopad je v bistvu razredni boj. Krepitev moči skupinskolastrinskih oziroma državnolastrinskih struktur skuša potisniti delavski razred oziroma neposredne proizvajalce v položaj mezdne delavca, ki naj bi samo formalno rje pa tudi dejansko odločal o pogojih in rezultatih svojega dela. Naše samoupravljanje namreč kljub več kot trideset letni tradiciji ni nekaj že vnaprej danega. Zanj se je potrebno stalno boriti, njegovo vsebino pa neprestno bogatiti z last-

nimi rezultati dela.

Organizirani delavci in delovni ljudje, kakor tudi vse organizirane socialistične sile v družbi, med katerimi je tudi sindikat, morajo z svojim delovanjem v institucijah družbeno-ekonomskega in političnega sistema vplivati, da bo ravnanje vseh dejavnikov v družbi v prid krepitve oblasti delavskega razreda, delovnih ljudi in občanov. Stalno moramo razširjati in razvijati vse oblike samoupravljanja in socialistične samoupravne demokracije, zlasti na področjih družbene reprodukcije, nad katerimi morajo imeti delavci in drugi delovni ljudje popolno nadzorstvo. Potrebno je uveljaviti pravico in dolžnost delavcev, da skupaj in enakopravno z drugimi delavci v združenem delu upravljajo s posli in sredstvi družbene reprodukcije.

Vsaka drugačna pot kot je socialistično samoupravljanje, grajeno na razrednih temeljih naše socialistične revolucije, bi zavrla razvoj naše družbe in nas potisnila v nerešljiva družbena nasprotja. Nobena druga pot ne more zagotoviti takšnega nadaljnega socialističnega in demokratičnega razvoja, v katerem bi lahko z neposredno zavestno in odgovorno samoupravljalstvo ter politično akcijo delavski razred uspešno premagoval objektivna protislovja ter uresničil svoje neposredne interese. Uresničevanje takšne poti pa predstavlja tudi za Zvezo sindikatov kot enotno in najširšo razredno družbenopolitično organizacijo delavcev in delavskega razreda osnovno nalogo v njenem delovanju.

Odločno moramo zavrniti tezo,

da je samoupravljanje le za dobre čase. Prav sedaj je namreč čas, da samoupravljanje pokaže svojo pravo moč in vitalnost. Temeljiti pa mora predvsem na lastnem znanju, lastnem delu in lastni akumulaciji. Zato moramo znotraj enotne fronte zbrati vse napredne sile, pogum in politično voljo za hitrejšo odpravljanje slabosti in obvladovanje sedanega stanja.

Kljub zaostrenim oziroma spremenjenim razmeram moramo biti sposobni za reševanje različnih konfliktnih situacij, za katere tudi naša družba ni imuna. S strpno in poglobljeno razpravo o problemih in vprašanjih, ki vidijo in iščejo rešitve v krepitvi vodilne vloge delavskega razreda v samoupravni socialistični družbi moramo najti skupne poti za naš nadaljnji razvoj. Hkrati s tem se moramo odločno upreti vsem poskusom, ki napadajo temeljne vrednote naše družbe in ki želijo odvzeti pozornost delavcev in delovnih ljudi od pravih problemov.

Zgodovinske izkušnje delavskega razreda in stoletna kontinuiteta prvomajska praznovanja je podlaga prepričanju, da bomo tudi letošnji 1. maj obeležil na nam specifični način. Zato naj bo čestitka ob tem prazniku namenjena vsem delavkam in delavcem ter delovnim ljudem in občanom, ki so s svojimi rezultati dela omogočili, da tudi letošnji delavski praznik praznujemo sicer v težkih družbeno-ekonomskih razmerah vendar ponosni na svoje rezultate dela, in z zaupanjem v moč naše delavskega razreda, da ustvari podlago za lepšo bodočnost.

STANE ZUPANČIČ

Spominska ura 4. maja ob 15. uri

Letos mineva sedem let, odkar je preminil tovariš Tito. Poklonili se bomo njegovemu spominu. Takole pa je pred 42 leti govoril o Titu takratni predsednik prve slovenske vlade Boris Kidrič, ko je 10. maja 1945 prišel v osvobojeno Ljubljano:

»Ko govorimo o maršalu Titu, govorimo hkrati o Jugoslaviji. Maršal Tito je utelešenje nove Jugoslavije. Maršal Tito, to je Jugoslavija enakopravnih bratskih narodov, ki jih ne loči nikdar in nič več. Če je lahko slovenski narod zmagal, se mora zahvaliti samo dejstvu, da se je boril skupno z drugimi narodi Jugoslavije, da se je povezal na življenje in smrt z drugimi narodi Jugoslavije. Vse, kar danes predstavlja nova Jugoslavija, je prav tako slovensko, kakor je hrvaško, srbsko, makedonsko in črnogorsko. Nova Jugoslavija je resnično bratstvo, nova Jugoslavija je zares Jugoslavija prvič v zgodovini.«

Iskrene čestitke delovnim ljudem in občanom ob 1. maju – prazniku dela, 27. aprilu – dnevnu ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda – 9. maju, dnevnu osvoboditve